

stridende med det, man ellers maa forlange. Thi dette, at berøve en hans Næring, synes dog at være en saa alvorlig Handling, at man maatte forlange, at Landets Domstole der traadte til, og at det ikke paa nogen Maade kunde være en administrativ Foranstaltning. Jeg tror heller ikke, at den danske Befolkning vil blive jærlig tilfreds med den Rigsdag, det Folketing, som vedtog Bestemmelser, der paa denne Maade bandt deres Handlefrihed. Jeg tror, at selv meget varme Tilhængere af Udrueligsbestræbelserne, Afholdsbestræbelserne, alligevel ville erkende, at det vil være en meget for dyr Pris at købe en Reform for som den, der er Tale om i dette Lovforslag. Jeg tror, vi kunne løse en ganske god Opgave her i Folketinget ved at modstætte os denne Foranstaltning, her er foreslaaet. Jeg tror ikke, vi skulle lade os lede vildt af vore Duster om at fremme en eller anden god Ting til derfor at lægge en Myndighed i en Regerings eller i en anden offentlig Autoritets Haand, hvor den ikke naturligt hører hjemme. Det vilde efter min Mening være en meget farlig Foranstaltning at komme ind paa, og jeg skal derfor meget advare derimod.

Imidlertid synes det jo efter de fremkomne Udtalelser og Erklæringer, at der maa være noget i Forslaget, som man kunde saa noget ud af, naar Sagen blev undersøgt og drøftet i et Udvalg. Men jeg skal ganske vist sige, at der sjældent har ligget et Lovforslag for mig, som jeg mindre synes egnede sig til Grundlag for, hvad man skulde have frem, end det foreliggende Lovforslag.

Svend Svogsbro: Jeg skal ikke som den ærede sidste Tale omtale Sagen i sin Almindelighed, det er kun et Par enkelte Punkter, der have givet mig Anledning til at begære Ordet. Med Hensyn til Bestemmelserne i § 29 om Forbrugsforeningerne, hvis Virksomhed og Trivsel ogsaa ligger mig stærkt paa Sinde, kan jeg ganske henholde mig til de Udtalelser, som ere fremkomne fra anden Side til Forhvar for dem, navnlig fra det ærede Medlem for Brejto Amt's 2den Valgtreds (A. Jensen). Jeg tror, at det er ganske uberettiget ved denne Beslighed at ville berøve Forbrugsforeningerne denne Ret, som de hidtil have haft. At de spirituose Drikke, som fordeles gennem Forbrugsforeningerne, kunne misbruges lige saa vel som dem, der fordeles ad anden Vej, er en Sag, som er bekendt nok, og som ingen vil nægte. Forbrugsforeningerne gøre selv, hvad de kunne, for at forhindre Misbrug. Jeg kan i saa Henseende nævne, at Fællesforeningen for Danmarks Forbrugs-

foreninger, af hvis Bestyrelse jeg har den Ære at være Medlem, paa sin sidste Generalforsamling har vedtaget en Bestemmelse til at forhindre Misbrug, nemlig, at man ikke vil holde Lager af spirituose Drikke. Vi have altsaa selv Opmærksomheden henvendt paa at hindre saadanne Misbrug; men jeg beder om, at man ikke vil lade os dette Gode ud af Haanden; thi man kan dog ikke være blind for, at det ogsaa kan have sin Gavn, at man har denne Ret, og i alt Fald ikke være blind for, at det maatte kunde være nok saa tjenligt, at Fordelingsretten ligger i Forbrugsforeningernes Haand, som at den ligger i andres Hænder, som ikke ere saa samvittighedsfulde, som vi mene at være. — Det andet Forhold, som jeg vil tillade mig at omtale, er en Virkning, dette Lovforslag, saa vidt jeg skønner, vil have, og som jeg meget indtrængende vilde henstille, at man søger at aflære. De Herrer, som ere kendte paa Landet, ville vide, at vore Folkehøjskoler — og det samme gælder vel ogsaa Landbrugsskoler og andre lignende Skoler — nu og da nødes til at optræde som Beværtere, ikke blot over for deres egne Lærere og Elever — det er jo et Forhold, som udtrykkelig hjemles som frit tilladt efter Lovforslaget § 6 a Slutning — men ogsaa over for andre besøgende, som kun for en kortere Tid gæste Skolen, navnlig ved de saakaldte Esteraarsmøder. Der er det jo ganske nødvendigt, at Skolerne maa kunne byde deres Gæster ikke blot — som for manges Vedkommende — Logi men ogsaa — i Reglen for alles Vedkommende — Kost. Jeg tror heller ikke, at nogen i og for sig vil paastaa, at dette er et Forhold, som er blevet misbrugt, men i alt Fald er det givet, at det er et Forhold, som stiftet ikke kan og i alt Fald efter min Mening ikke bør forbydes, hvad jeg dog tror vil ske efter det foreliggende Lovforslag. Jeg tror egentlig ikke, at dette har været Lovforslagets Koncipistens — i alt Fald ikke den høje Regerings — Hensigt. Naar jeg ser hen til de Udtalelser, hvormed den højtærede Minister forelagde Lovforslaget, ser jeg, at han udtrykkelig fremhævede, at der ved Siden af de Indskrænkninger, der efter Lovforslaget gøres paa det foreslaaede Omraade i den — om jeg saa maa sige — mistæntelige Beværtningsnæring, ogsaa bør aabnes en Udgang til, „at uskyldig Beværtning kan drives i større Omfang end hidtil.“ Det er den højtærede Ministers Ord, som findes i Tidenden, Sp. 49. Naar jeg ser hen dertil, tror jeg let ikke, at den højtærede Minister i Virkeligheden vil aflære den Beværtning — om man saa vil kalde det, og det maa man vel